

Ur. broj: 03-059-IP/096-2023
Zagreb, 20. lipnja 2023. godine

**PRIJEDLOG PRAVILA O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILA KORIŠTENJA
TERMINALA ZA UKAPLJENI PRIRODNI PLIN
- KONZULTACIJSKI DOKUMENT -**

uz javno savjetovanje od 20. lipnja do 4. srpnja 2023. godine

1. UVOD

Na temelju članka 93. Zakona o tržištu plina («Narodne novine» br. 18/18 i 23/20, dalje u tekstu: ZOTP) i Odluke o davanju suglasnosti Hrvatske energetske regulatorne agencije, KLASA: 310-44/21-02/73, URBROJ: 371-06-21-11 od 30. srpnja 2021., operator terminala za ukapljeni prirodni plin, LNG HRVATSKA d.o.o. (dalje u tekstu: Operator terminala ili LNG HRVATSKA d.o.o.), 30. srpnja 2021. godine donio je Pravila korištenja terminala za ukapljeni prirodni plin (u daljnjem tekstu: Pravila), koja su temeljem ZOTP i Odluke o suglasnosti Hrvatske energetske regulatorne agencije, KLASA: 391-50/22-01/124, URBROJ: 371-04-22-6 od 21. lipnja 2022. godine izmijenjena Pravilima o izmjenama i dopunama pravila korištenja terminala za ukapljeni prirodni plin.

Pravilima se uređuje opis terminala za ukapljeni prirodni plin (dalje u tekstu: UPP), razvoj, izgradnja i održavanje terminala za UPP, upravljanje terminalom za UPP, ugovorni odnosi i opći uvjeti korištenja terminala za UPP, rezervacija i korištenje kapaciteta terminala za UPP, objava podataka i razmjena informacija, naknada štete i pravila prodaje UPP-a ili prirodnog plina korisnika terminala za UPP u otvorenom postupku.

2. RAZLOZI DONOŠENJA PRAVILA O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILA KORIŠTENJA TERMINALA ZA UKAPLJENI PRIRODNI PLIN

U 2022. godini svijet je pogodila globalna gospodarska i energetska kriza. Kao odgovor na novonastalu situaciju i pojačan interes tržišta za zakupom kapaciteta terminala za UPP, društvo LNG HRVATSKA d.o.o. je donijelo odluku o povećanju maksimalnog kapaciteta uplinjavanja UPP-a s dotadašnjih 300.000 m³/sat na 338.000 m³/sat u travnju 2022. godine. Visoka utilizacija kapaciteta terminala za UPP imala je snažan utjecaj na fleksibilnost pružanja usluga terminala čime je nastala potreba za prilagodbom teksta važećih Pravila novonastalim okolnostima. Također, promjene na energetske tržištu rezultirale su pojačanim interesom energetskih subjekata za zakupom kapaciteta terminala za UPP. Kao posljedica toga, kapaciteti terminala do plinske godine 2029/2030 u potpunosti su zakupljeni, dok su i u sljedećim plinskim godinama kapaciteti u velikoj mjeri zakupljeni. Kako bi društvo LNG HRVATSKA d.o.o. osiguralo da spomenuti zakupi reflektiraju objektivni interes korisnika i kako bi se smanjila financijska i svaka druga izloženost u slučaju raskida ugovora o zakupu predmetnih kapaciteta, bilo je nužno korigirati odredbe o sredstvima osiguranja plaćanja i naknadama za

slučaj raskida ugovora o korištenju terminala krivnjom korisnika. Predložene su izmjene koje propisuju obvezu dostave sredstva osiguranja plaćanja koje donekle umanjuje financijsku izloženost Operatora terminala u slučaju dugoročnih višegodišnjih ugovora o korištenju terminala za UPP. Predložena je izmjena metodologije izračuna iznosa na koji sredstvo osiguranja plaćanja glasi na način da na njegov iznos utječe ukupno trajanje ugovora i ugovoreni kapaciteti korisnika.

Od značajnijih promjena željeli bi istaknuti one koje se tiču ograničenja pružanja usluga u slučaju nepovoljnih vremenskih i/ili meteorološko-maritimnih uvjeta ili u slučaju događaja više sile na lokaciji terminala za UPP koja onemogućuje pristanak ili uredni pretovar UPP-a s broda za prijevoz UPP-a u terminal za UPP. Svrha implementiranih izmjena je prilagoditi trenutnu praksu Operatora terminala i korisnika terminala za UPP s pravnim okvirom sadržanim u Pravilima.

Određeni dio izmjena potaknut je uvođenjem eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj, te su brisani suvišni djelovi teksta u odredbama o jamstvu za raspodjelu kapaciteta i odredbama koje uređuju sredstva osiguranja plaćanja.

Također, zbog spomenute dodatne utilizacije kapaciteta uplinjavanja terminala za UPP, a radi osiguravanja iskoristivosti navedenih dodatnih kapaciteta, bilo je neophodno implementirati izmjene u odredbe koje se tiču informiranja o procijenjenom vremenu dolaska broda za prijevoz UPP-a na terminal za UPP, kojima je Operatoru terminala omogućeno da 96 sati prije procijenjenog vremena dolaska broda za prijevoz UPP-a na peljarsku stanicu obavijesti korisnika terminala za UPP o vremenu u kojem brod za prijevoz UPP-a treba doći na peljarsku stanicu. Jedino je tako moguće u potpunosti iskoristiti zakupljene kapacitete terminala uz minimiziranje rizika pada razine UPP-a ispod razine potrebne za uplinjavanje količina sukladno mjesečnom rasporedu usluga, a koja mora biti konstatntno prisutna u teretnim spremnicima plutajuće jedinice za prihvata, skladištenje i uplinjavanje UPP-a.

Uz navedeno, ukazala se potreba nomotehnički doraditi dosadašnji izričaj pojedinih odredbi kako bi odredbe bile razumljive, nedvosmislene i jasne korisnicima terminala za UPP kao i svim ostalim adresatima, a sve u svrhu poboljšanja i učinkovitije primjene.

Slijedom svega prethodno navedenog, u nastavku je dano kratko obrazloženje i opis glavnih izmjena po poglavljima Prijedloga pravila korištenja terminala za UPP.

I. OPĆE ODREDBE

Općim odredbama propisuje se predmet i područje primjene Pravila te definicije pojmova.

U odnosu na postojeća Pravila izmijenjene su dvije definicije, i to definicija dopuštenog vremena stajanja kako bi se uklonile dvojbe oko njezinog značenja i definicija nadzornika kako bi definicija odgovarala stvarnom opisu radnji koje on poduzima. Nadalje, dodane su dvije nove definicije, i to definicija simulacije miješanja tereta i simulacije kvalitete tereta, obzirom da je isto bilo nužno uslijed izmjena učinjenih u glavi IX. Uvjeti korištenja terminala za UPP.

II. OPIS TERMINALA ZA UPP

Postojećim odredbama propisuju se sastavni dijelovi terminala za UPP kroz tehničke karakteristike, tehničke uvjete i povezanost s plinskim transportnim sustavom, te je određena obveza Operatora terminala da donese i na svojoj internetskoj stranici objavi tehničke uvjete terminala za UPP, čiji su sastavni dio tehničke karakteristike terminala za UPP.

Unesenim izmjenama tekst Pravila preciznije su opisani tehnološki elementi od kojih se sastoji terminal za UPP kako bi opis nedvojbeno odgovarao stvarnom stanju.

IV. USLUGE OPERATORA TERMINALA ZA UPP

Ovim odredbama propisuju se usluge koje pruža Operator terminala.

U odredbu koja propisuje pod kojim okolnostima Operator terminala ima pravo uskratiti uslugu prihvata i otpreme UPP-a implementirana je izmjena koja Operatoru terminala daje za pravo da uskrati usluge prihvata i otpreme UPP-a u slučaju da korisnik terminala za UPP nije osigurao pravovremeno ishodaenje svih odobrenja i zadovoljenje svih provjera propisanih u ovim pravilima i tehničkim uvjetima terminala za UPP, a koje se odnose na brod za prijevoz UPP-a i UPP. Isto je neophodno kako bi se korisnici terminala za UPP pridržavali rokova propisanih pravilima.

V. UGOVARANJE USLUGE PRIHVATA I OTPREME UPP-a I RASPODJELA KAPACITETA UPLINJAVANJA

Ovim odredbama uređuje se postupak ugovaranja usluga terminala za UPP, upravljanje kapacitetima uplinjavanja UPP-a te njihova raspodjela.

U odnosu na postojeća pravila učinjene su izmjene kojima se postojeći pravni okvir usklađuje s uvođenjem eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.

VI. TRGOVANJE NA SEKUNDARNOM TRŽIŠTU

Ovim odredbama propisuju se postupci trgovanja UPP-om i kapacitetima uplinjavanja na sekundarnom tržištu. Uređena su prava i obveze korisnika terminala za UPP prilikom trgovanja UPP-om uskladištenim u spremnicima terminala za UPP sa ili bez prenošenja neiskorištenih kapaciteta te prava i obveze korisnika terminala kod prijenosa ugovorenog kapaciteta uplinjavanja UPP-a i otpreme ili prijenosa prava korištenja ugovorenog kapaciteta uplinjavanja UPP-a i otpreme.

U odnosu na postojeći tekst Pravila implementirane su izmjene koje na jasniji način definiraju koje su obveze korisnika terminala u slučaju trgovanja kapacitetima terminala za UPP na sekundarnom tržištu.

VII. RASPORED USLUGA KORIŠTENJA TERMINALA ZA UPP

Izmjenom predloženom u glavi Pravila koja regulira postupak donošenja rasporeda usluga korištenja terminala za UPP, želi se osigurati da u slučaju odstupanja od vremena dolaska brodova za prijevoz UPP-a, od količina UPP-a, kapaciteta uplinjavanja UPP-a određenog u odobrenom godišnjem rasporedu usluga ili mjesečnom rasporedu usluga odobrenom tijekom ugovaranja kratkoročnih kapaciteta uplinjavanja UPP-a, isključivo korisnici na koje navedeno odstupanje utječe daju pisani pristanak na odobrenje navedenog odstupanja. Predložena izmjena predstavlja poštenu praksu koja je u skladu s načelima zajedničkog korištenja terminala za UPP.

VIII. ZAJEDNIČKO KORIŠTENJE TERMINALA ZA UPP

U odredbe o zajedničkom korištenju terminala za UPP, predložene su izmjene koje se tiču sredstva osiguranja plaćanja za osiguranje potraživanja temeljem zajedničkog korištenja terminala za UPP. Velik dio predloženih izmjena nomotehničke je prirode. Također se predlaže da korisnicima terminala za UPP omogući da međusobno budu posjednici bankarskih garancija brisanjem dijela odredbe koji nedvojbeno utvrđuje da se sredstvo osiguranja plaćanja dostavlja Operatoru terminala obzirom da u praksi korisnici često postižu dogovor o izdavanju instrumenata osiguranja plaćanja na kojima kao korisnik, odnosno nositelj prava ne može biti Operator terminala obzirom na prirodu i oblik takvih instrumenata.

Izmjenama se omogućuje korisnicima da se u slučaju primjene odredbi Pravila u slučaju nepostizanja dogovora o iznosu sredstva osiguranja plaćanja dogovore o izdavanju bankarske garancije na niži iznos nego je propisan, u slučaju postizanja njihovog međusobnog dogovora, sve u svrhu stvaranja pravnog okvira koji olakšava korisnicima postizanje dogovora u skladu s načelima poštenja i nediskriminacije korisnika u kontekstu zajedničkog korištenja terminala za UPP.

IX. UVJETI KORIŠTENJA TERMINALA ZA UPP

Glavnina izmjena u odredbama o uvjetima korištenja terminala za UPP koje opisuju postupke odobrenja brodova za prijevoz UPP-a za dolazak na terminal za UPP, dolazak i odlazak brodova za prijevoz UPP-a te definiraju postupke pretovara UPP-a u terminal za UPP i uplinjavanja UPP-a, strukturalne i nomotehničke su prirode.

Od sadržajnih izmjena važno je istaknuti uvođenje obveze korisnika da osigura da izvještaj neovisnog nadzornika o teretu ukrcanom u luci utovara koji sadrži među ostalim mora sadržavati podatke o fizikalnim svojstvima navedenim u tablici koja propisuje parametre standardne kvalitete plina sukladno Općim uvjetima opskrbe plinom ("Narodne novine" br. 50/18., 88/19., 39/20., 100/21., 103/22.), jer je isto neophodno kako bi Operator terminala osigurao da je teret odnosno UPP u brodu za prijevoz UPP-a standardne kvalitete kako je to propisano Općim uvjetima opskrbe plinom.

Također, predviđena je obaveza korisnika terminala za UPP dostaviti Operatoru terminala za UPP simulaciju miješanja tereta ukoliko se 20% ili više tereta nalazilo u spremnicima broda za prijevoz UPP-a prije ukrcaja posljednjeg tereta planiranog za dopremu na terminal za UPP. Korisnik terminala za UPP dužan je Operatoru terminala za UPP dostaviti simulaciju kvalitete tereta ukoliko Operator terminala za UPP na temelju prethodno stečenog iskustva procijeni da bi zbog starenja tereta, porijekla UPP-a, i/ili miješanja tereta, odnosno drugih opravdanih razloga dopremljeni teret mogao odstupati od vrijednosti standardne kvalitete plina propisanih Općim uvjetima opskrbe plinom. Predmetne izmjene su nužne kako bi se osiguralo da teret odnosno UPP koji se doprema na terminal za UPP bude unutar parametara standardne kvalitete plina kako je to propisano Općim uvjetima opskrbe plinom.

Po važnosti se također ističe i izmjena odredbe o informiranju o procijenjenom vremenu dolaska broda za prijevoz UPP-a na terminal za UPP. Dosadašnje odredbe daju korisniku za pravo da sam odredi vrijeme kada će doći na peljarsku stanicu, a sve pod uvjetom da konačno vrijeme dolaska na terminal za UPP odgovara preuzetim obvezama prema odobrenom mjesečnom rasporedu usluga – odnosno razdoblje od 24 sata. Predloženom izmjenom Operatoru terminala omogućeno je da 96 sati prije procijenjenog vremena dolaska broda za prijevoz UPP-a na peljarsku stanicu obavijesti korisnika terminala za UPP o vremenu u kojem brod za prijevoz UPP-a treba doći na peljarsku stanicu. Jedino je tako moguće u potpunosti iskoristiti zakupljene kapacitete terminala uz minimiziranje rizika pada razine UPP-a koja mora biti konstantno prisutna u teretnim spremnicima plutajuće jedinice za prihvata, skladištenje i uplinjavanje UPP-a ispod razine potrebne za pružanje usluga terminala za UPP sukladno odobrenom mjesečnom rasporedu usluga.

Također je predložena izmjena koja ovlašćuje Operatora terminala da naloži korisniku terminala prilagodbu dnevnih nominacija u slučaju produženja vremena dolaska broda za prijevoz UPP-a na peljarsku stanicu kako bi se osiguralo da navedeno produženje vremena dolaska nema utjecaja na korištenje usluga ostalih korisnika terminala za UPP.

Izmjena implementirana u stavku koji propisuje prisustvo nadzornika na terminalu za UPP kao preduvjet za početak pretovara UPP-a usklađuje pravni okvir Pravila s praksom industrije UPP-a.

Konačno, u situaciji ako Operator terminala ne može udovoljiti izmjenama nominiranih količina više korisnika, prioritet mogućnosti prilagodbe nominiranih količina dan je korisniku koji je dopremio teret u određenom terminu.

XIII. PROMJENE I OGRANIČENJA UPRAVLJANJA TERMINALOM ZA UPP

Izuzev nomotehničke izmjene, ističu se odredbe koje se tiču ograničenja pružanja usluga u slučaju nepovoljnih vremenskih i/ili meteorološko-maritimnih uvjeta ili u slučaju događaja više sile na lokaciji terminala za UPP koji onemogućuje pristanak ili uredni pretovar UPP-a s broda za prijevoz UPP-a u terminal za UPP. Svrha implementiranih izmjena je prilagoditi trenutnu

praksu Operatora terminala i korisnika terminala za UPP s pravnim okvirom sadržanim u Pravilima.

PRILOG I. OPĆI UVJETI KORIŠTENJA TERMINALA ZA UKAPLJENI PRIRODNI PLIN

Predmet Općih uvjeta je reguliranje međusobnih prava i obveza Operatora terminala i korisnika terminala za UPP, kao i utvrđivanje Općih uvjeta koji će se primjenjivati na pružanje usluge prihvata i otpreme UPP-a i nestandardnih usluga koje su opisane u Pravilima.

U odnosu na postojeće Opće uvjete učinjena je nomotehnička izmjena na način da su Opći uvjeti u potpunosti usklađeni s predloženim izmjenama Pravila.

Odredbe koje propisuju valutu za plaćanje naknade za korištenje terminala za UPP i svih drugih naknada usklađene su s uvođenjem eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.

U uvodu spomenute promjene na energetskom tržištu rezultirale su pojačanim interesom energetskih subjekata za zakupom kapaciteta terminala za UPP. Kao posljedica toga, kapaciteti terminala do plinske godine 2029/2030 u potpunosti su zakupljeni, dok su i u sljedećim plinskim godinama kapaciteti u velikoj mjeri popunjeni. Kako bi društvo LNG HRVATSKA d.o.o. osiguralo da spomenuti zakupi reflektiraju objektivni interes korisnika i kako bi se smanjila financijska i svaka druga izloženost u slučaju raskida ugovora o zakupu predmetnih kapaciteta, bilo je nužno korigirati odredbe o sredstvima osiguranja plaćanja i naknadama za slučaj raskida ugovora o korištenju terminala krivnjom korisnika.

Uvedene su izmjene koje propisuju obvezu dostave sredstva osiguranja plaćanja koje donekle umanjuje financijsku izloženost Operatora terminala u slučaju dugoročnih višegodišnjih ugovora o korištenju terminala za UPP. Također je predviđena obveza korisnika da u slučaju da tijekom trajanja ugovora o korištenju terminala nastupe okolnosti koje utječu na izračun iznosa na koje sredstvo osiguranja plaćanja glasi, u roku od 30 dana od nastupa takvih okolnosti Operatoru terminala dostavi valjano sredstvo osiguranja plaćanja koje glasi na iznos izračunat u skladu sa izmijenjenim odredbama.

Oluja ozbiljne prirode kao jedan vid više sile dodatno je precizirana na način da nedvojbeno uključuje nepovoljne vremenske i/ili meteorološke-maritimne uvjete. Isto je učinjeno radi izbjegavanja svake sumnje obzirom da se radi o najčešćem događaju više sile koji pogađa područje terminala za UPP u Omišlju na otoku Krku.

Kao već spomenuti način osiguranja i zaštite od financijske i druge izloženosti u slučaju raskida ugovora o zakupu kapaciteta terminala za UPP, predložena je izmjena kojom se korisnike obvezuje na naknadu ukupnog iznosa naknada za korištenje terminala za UPP (bez PDV-a) za razdoblje od nastupa raskida ugovora o korištenju terminala za UPP do isteka plinske godine u kojoj je predmetni korisnik zakupio kapacitet terminala za UPP sukladno ugovoru o korištenju terminala za UPP koji se raskida. Kako se ne bi radilo o nepoštenoj odredbi, uvedena je obveza Operatora terminala da, u slučaju da kapacitet koji je postao slobodan kao posljedica raskida

ugovora sukladno ovom članku, i temeljem kojega je Operator terminala primio uplatu iznosa gore navedene naknade, bude zakupljen od strane drugog korisnika terminala za UPP u dijelu ili u cijelosti, Operator terminala će korisniku terminala za UPP s kojim je ugovor o korištenju terminala raskinut vratiti dio primljenog iznosa naknade za korištenje terminala bez pripadajućih zateznih kamata koji je tako naplaćen u iznosu koji odgovara ukupnom iznosu naknada za korištenje terminala za UPP (bez PDV-a) koji Operatoru terminala ima pripasti temeljem uvjeta utvrđenih u ugovoru o korištenju terminala za UPP zaključenim s novim korisnikom terminala za UPP.

LNG HRVATSKA D.O.O. ZA POSLOVANJE UKAPLJENIM PRIRODNIM PLINOM (LNG HRVATSKA D.O.O.)
SLAVONSKA AVENIJA 1B • 10000 ZAGREB • HRVATSKA • TEL: +385 1 4094600

FAX: +385 1 4094601 • EMAIL: INFO@LNG.HR

TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU • MBS: 080733282 • OIB: 53902625891 • EUID: HRSR.080733282
PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D., ZAGREB • IBAN: HR87 2340 0091 1104 4118 0 • SWIFT: PBZGHR2X
HPB D.D., ZAGREB • IBAN: HR59 2390 0011 1012 6114 9 • SWIFT: HPBZHR2X

TEMELJNI KAPITAL: 43.052.239,70 EURA, UPLAĆEN U CIJELOSTI
DIREKTOR: IVAN FUGAŠ